

Mehanizam za međunarodne krivične sudove

MICT/6

14. novembar 2012.

Original: engleski

**PROFESIONALNI KODEKS BRANILACA
KOJI POSTUPAJU PRED MEHANIZMOM**

(MICT/6)

PRVI DIO: OPŠTE ODREDBE.....	3
ČLAN 1 DEFINICIJE.....	3
ČLAN 2 STUPANJE NA SNAGU.....	5
ČLAN 3 OSNOVNA NAČELA.....	5
ČLAN 4 NEUSKLAĐENOST S DRUGIM KODEKSIMA.....	5
ČLAN 5 MJERODAVNI TEKSTOVI.....	5
ČLAN 6 IZMJENE I DOPUNE KODEKSA.....	6
DRUGI DIO: OBAVEZE BRANILACA.....	6
ČLAN 7 SVRHA.....	6
ODJELJAK 1: OBAVEZE BRANILACA PREMA KLIJENTIMA.....	6
ČLAN 8 DJELOKRUG PRAVNOG ZASTUPANJA.....	6
ČLAN 9 ODBIJANJE, OTKAZ ILI POVLAČENJE PRAVNOG ZASTUPANJA.....	7
ČLAN 10 KOMPETENTNOST, INTEGRITET I NEZAVISNOST.....	8
ČLAN 11 REVNOST.....	9
ČLAN 12 KOMUNIKACIJA.....	9
ČLAN 13 POVJERLJIVOST.....	9
ČLAN 14 SUKOB INTERESA.....	10
ČLAN 15 POLNI ODNOSI S KLIJENTIMA.....	11
ČLAN 16 NESPOSOBNOST KLIJENTA.....	12
ČLAN 17 PODJELA HONORARA.....	12
ČLAN 18 ISKRENOST U PRIKAZIVANJU.....	13
ČLAN 19 NADOKNADE BRANIOCI MA KOJE NIJE DODIJELIO SEKRETAR.....	13
ODJELJAK 2: PONAŠANJE PRED MEHANIZMOM.....	14
ČLAN 20 PRAVILNIK MEHANIZMA.....	14
ČLAN 21 DISKRIMINACIJA.....	14
ČLAN 22 KOMUNIKACIJA SA SUDSKIM VIJEĆIMA.....	14
ČLAN 23 ISKRENOST PREMA MEHANIZMU.....	14
ČLAN 24 INTEGRITET DOKAZA.....	15
ČLAN 25 MERITORNI POSTUPCI I TUŽBE.....	15
ČLAN 26 SVJEDOČENJE BRANILACA.....	15
ODJELJAK 3: OBAVEZE BRANILACA PREMA DRUGIMA.....	16
ČLAN 27 PRAVIČNOST I ULJUDNOST.....	16
ČLAN 28 ŽRTVE I SVJEDOCI.....	16
ČLAN 29 OSOBE KOJE NEMAJU VLASTITOG ZASTUPNIKA.....	16
ČLAN 30 POTENCIJALNI BUDUĆI KLIJENTI.....	17
ČLAN 31 HONORAR ZA PREPORUKU.....	17
ODJELJAK 4: PONAŠANJE NADREĐENIH I PODREĐENIH.....	17
ČLAN 32 ODGOVORNOSTI NADREĐENOG BRANIOCA.....	18
ČLAN 33 ODGOVORNOSTI PODREĐENOG BRANIOCA.....	18
(A) BRANILAC KOJI JE DIREKTNO NADREĐEN DRUGIM ČLANOVIMA SVOG TIMA MORA PREDUZETI RAZUMNE KORAKE KAKO BI OSIGURAO DA PONAŠANJE TIH ČLANOVA BUDE U SKLADU S PROFESIONALNIM OBAVEZAMA BRANIOCA.....	18
ODJELJAK 5: OČUVANJE INTEGRITETA PROFESIJE.....	18
ČLAN 35 NEDOLIČNO PONAŠANJE.....	19
ČLAN 36 PRIJAVA NEDOLIČNOG PONAŠANJA.....	19
TREĆI DIO: DISCIPLINSKI REŽIM.....	20
ČLAN 37 SVRHA DISCIPLINSKOG REŽIMA.....	20
ČLAN 38 INHERENTNA OVLAŠTENJA MEHANIZMA.....	20
ČLAN 39 PODNESCI, ODLUKE I NALOZI.....	20
ČLAN 40 DISCIPLINSKO VIJEĆE.....	20
ČLAN 41 PODNOŠENJE PRIJAVA.....	21
ČLAN 42 ODBACIVANJE PRIJAVA PO SKRAĆENOM POSTUPKU.....	21

ČLAN 43	POVLAČENJE PRIJAVA	22
ČLAN 44	ISTRAGA O NAVODNOM NEDOLIČNOM PONAŠANJU.....	22
ČLAN 45	PRIVREMENA ZABRANA BAVLJENJA PRAVNIM ZASTUPANJEM	23
ČLAN 46	OPTUŽBE PROTIV BRANIOCA I POKRETANJE POSTUPKA I PRETRESA	23
ČLAN 47	PRETRES PRED DISCIPLINARNIM VIJEĆEM	23
ČLAN 48	ZAKLJUČCI I SANKCIJE	24
ČLAN 49	ŽALBA DISCIPLINSKOM ODBORU.....	25
ČLAN 50	TROŠKOVI	27
ČLAN 51	<i>NON BIS IDEM</i>	27

PRVI DIO: OPŠTE ODREDBE

Član 1 Definicije

(A) U ovom Kodeksu niženavedeni termini imaju sljedeće značenje, osim ako kontekst u kojem se pojavljuju ne nalaže drugačije:

branilac	svaka osoba koju je angažovao klijent i koja je deponovala punomoć kod sekretara; svaka osoba koju je sekretar dodijelio klijentu kao pravnog zastupnika; odnosno svaka osoba koja komunicira sa potencijalnim klijentom;
kancelarija	osobe koje pripadaju privatnoj advokatskoj kancelariji, pravnoj službi neke organizacije ili organizaciji koja pruža pravne usluge;
klijent	optužena, osumnjičena ili pritvorena osoba, svjedok ili druga osoba koja je angažovala branioca, odnosno kojoj je Sekretarijat dodijelio branioca po službenoj dužnosti u svrhu zastupanje pred Mehanizmom;
Kodeks	važeći Profesionalni kodeks branilaca koji postupaju pred Mehanizmom;
MKSJ:	Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine osnovan Rezolucijom 827 Savjeta bezbjednosti od 25. maja 1993. godine;
MKSR:	Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za genocid i druga teška kršenja međunarodnog krivičnog prava počinjena na teritoriji Ruande i građana Ruande odgovornih za genocid i druga takva kršenja počinjena na teritoriji susjednih država između 1. januara 1994. godine i 31. decembra 1994. godine, osnovan Rezolucijom 955 Savjeta bezbjednosti od 8. novembra 1994. godine;

Međunarodni sudovi:	Termin koji se odnosi na MKSJ i MKSR zajedno.
Mehanizam:	Međunarodni rezidualni mehanizam za međunarodne krivične sudove osnovan Rezolucijom 1966 Savjeta bezbjednosti od 22. decembra 2010. godine;
Pravilnik	Pravilnik o postupku i dokazima Mehanizma usvojen 8. juna 2012. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama;
Statut	Statut Međunarodnog rezidualnog mehanizma za međunarodne krivične sudove usvojen Rezolucijom 1966 Savjeta bezbjednosti od 22. decembra 2010. godine;
Uputstvo	Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti (IT/73), usvojeno 14. novembra 2012. godine.
Savjetodavni odbor	tijelo osnovano na osnovu pravila 42(D) s ciljem pružanja pomoći predsjedniku i sekretaru Mehanizma u svim pitanjima koja se tiču branilaca;
strane u postupku	tužilaštvo i odbrana;
tim	branilac, kobranilac, pravni saradnici i saradnici uopšte, te druge osobe koje vrše usluge za branioca u svrhu zastupanja klijenta pred Međunarodnim sudom;
Udruženje branilaca	udruženje branilaca koji postupaju pred Mehanizmom priznato od strane sekretara u skladu s pravilom 42(A)(iii) Pravilnika.

(B) Ako postoje nepodudarnosti između ovog Kodeksa i Uputstva, prednost imaju odredbe Uputstva.

(C) Termini koji nisu definisani u ovom Kodeksu imaju isto značenje kao u Statutu i Pravilniku.

- (D) Opšte odredbe ovog Kodeksa ne smiju se tumačiti i primjenjivati restriktivno zbog bilo kojih posebnih ili ilustrativnih odredbi.
- (E) U ovom Kodeksu, muški rod obuhvata i ženski, a jednina i množinu, i obratno.

Član 2

Stupanje na snagu

Ovaj Kodeks stupa na snagu 14. novembra 2012. godine.

Član 3

Osnovna načela

Ovaj Kodeks se zasniva, prije svega, na sljedećim temeljnim načelima:

- (i) klijenti imaju pravo na pravnu pomoć po vlastitom izboru;
- (ii) branioci, kao osobe koje se bave pravnim zastupanjem, obavezni su održavati visoke standarde profesionalnog ponašanja;
- (iii) zbog svoje advokatske funkcije u provođenju pravde, branioci su dužni postupati pošteno, nezavisno, pravično, vješto, savjesno, efikasno i hrabro;
- (iv) branioci imaju dužnost lojalnosti prema svojim klijentima uspooredno sa svojom dužnošću prema Mehanizmu da u provođenju pravde postupaju nezavisno;
- (v) branioci su obavezni činiti sve kako svojim djelovanjem ne bi narušili ugled rada Mehanizma; i
- (vi) protiv branilaca može biti pokrenut disciplinski postupak, te treba da budu upoznati s okolnostima u kojima do takvog postupka može doći, kao i sa svojim pravima i obavezama u tim postupcima.

Član 4

Neusklađenost s drugim kodeksima

Ako postoje nepodudarnosti između ovog Kodeksa i nekog drugog strukovnog i etičkog kodeksa kojim se branilac rukovodi, u postupanju branilaca pred Mehanizmom prednost imaju odredbe ovog Kodeksa.

Član 5

Mjerodavni tekstovi

Engleska i francuska verzija ovog Kodeksa jednako su mjerodavne. U slučaju odstupanja, prevladaće verzija koja je više u duhu Statuta, Pravilnika, Uputstva i ovog Kodeksa.

Član 6

Izmjene i dopune Kodeksa

- (A) Po odobrenju predsjednika Mehanizma, Sekretar može izmijeniti i dopuniti ovaj Kodeks nakon konsultacija sa Savjetodavnim odborom, Udruženjem branilaca i tužiocem.
- (B) Izmjene i dopune ovog Kodeksa stupaju na snagu sedam dana nakon usvajanja na osnovu stava (A), a objelodaniti će ih sekretar sedam dana nakon usvajanja. Izmjene i dopune se ne smiju primijeniti na način koji bi ugrozio prava branilaca ili klijenata u bilo kojem predmetu koji je još u postupku.

DRUGI DIO: OBAVEZE BRANILACA

Član 7

Svrha

Svrha ovog dijela jeste da utvrdi standarde ponašanja branilaca u interesu pravičnog i urednog provođenja pravde.

Odjeljak 1: Obaveze branilaca prema klijentima

Član 8

Djelokrug pravnog zastupanja

- (A) Branilac je dužan savjetovati i zastupati klijenta sve dok mu klijent ne otkáže punomoć ili dok ga ne opozove sekretar Mehanizma.
- (B) U zastupanju klijenta branilac je dužan:
 - (i) poštovati odluke klijenta u vezi s ciljevima zastupanja;

- (ii) savjetovati se s klijentom o načinu na koji te ciljeve treba postići, pri čemu odluka klijenta ne obavezuje branioca; i
 - (iii) tražiti i prihvatiti samo uputstva koja potiču od klijenta i koja nisu posljedica uticaja neke osobe, organizacije ili države.
- (C) Branilac klijentu ne smije savjetovati niti mu pomagati da postupa na način za koji branilac zna da predstavlja kažnjivo ponašanje ili prevaru, kojim se krši Statut, Pravilnik, ovaj Kodeks ili bilo koje drugo mjerodavno pravo, kao i Uputstvo, ako se radi o dodijeljenom braniocu. Međutim, branilac može s klijentom razmatrati pravne posljedice svakog predloženog načina postupanja i može klijentu, u dobroj vjeri, savjetovati ili mu pomoći da utvrdi valjanost, djelokrug i značenje mjerodavnog prava.

Član 9

Odbijanje, otkaz ili povlačenje pravnog zastupanja

- (A) Branilac ne smije zastupati klijenta:
- (i) ako bi zastupanje imalo za posledicu kažnjivo ponašanje, prevaru ili kršenje Statuta, Pravilnika, ovog Kodeksa ili bilo kojeg drugog mjerodavnog prava;
 - (ii) ako je sposobnost branioca da zastupa svog klijenta bitno narušena zbog njegovog tjelesnog ili duševnog stanja; ili
 - (iii) ako je klijent otkazao punomoć braniocu ili je branioca opozvao sekretar Mehanizma.
- (B) Branilac može otkazati pravno zastupanje ili, kada to dopuštaju odredbe Uputstva, zatražiti da bude povučen iz pravnog zastupanja klijenta, ako taj otkaz ili povlačenje iz pravnog zastupanja bitno ne narušavaju interese klijenta, odnosno:
- (i) ako je klijent usluge branioca iskoristio za počinjenje krivičnog djela ili prevare, ili koristeći pravne usluge branioca postupa na način za koji branilac s pravom smatra da ima karakter krivičnog djela ili prevare;

- (ii) ako klijent insistira na postizanju cilja koji branilac smatra nedosljednim ili nerazboritim;
 - (iii) ako klijent u značajnoj mjeri nije izvršio neku svoju obavezu prema braniocu u vezi s uslugama zastupanja branioca, a u dovoljnoj mjeri je upozoren da će branilac otkazati pružanje usluga ili zatražiti povlačenje iz pravnog zastupanja ako ta obaveza ne bude izvršena; ili
 - (iv) kad postoji neki drugi valjani razlog za otkaz ili povlačenje iz pravnog zastupanja.
- (C) Osim uz dopuštenje vijeća, branilac ne smije otkazati pravno zastupanje odnosno biti povučen sve dok klijent ne angažuje branioca koji će ga zamijeniti, ili dok mu ga ne dodijeli sekretar Mehanizma, odnosno dok klijent sekretara pismeno ne obavijesti o namjeri da se sâm brani.
- (D) Po otkazu ili povlačenju iz pravnog zastupanja, branilac u razumno mogućoj mjeri preduzima korake da interesi klijenta ostanu zaštićeni, kao što je pravovremeno obavještavanje klijenta o otkazu ili povlačenju, vraćanje dokumenata i imovine na koju klijent ili Mehanizam imaju prava, te povrat svih isplaćenih akontacija honorara koji nije zarađen.

Član 10

Kompetentnost, integritet i nezavisnost

U zastupanju svog klijenta, branilac:

- (i) mora djelovati sa osnova kompetentnosti, profesionalne vještine, brige za klijenta, poštenja i lojalnosti;
- (ii) mora prosuđivati nezavisno i profesionalno i davati otvorene i poštene savjete;
- (iii) ne smije pasti ni pod kakav uticaj u vezi s predmetom koji zastupa;
- (iv) mora čuvati vlastiti integritet i integritet cijele pravničke profesije;

- (iv) nikad ne smije dozvoliti da se vanjskim pritiscima kompromituje njegova nezavisnost, integritet i standardi.

Član 11 **Revnost**

U zastupanju klijenta branilac mora postupati revnosno i promptno kako bi na najbolji mogući način štutio njegove interese. Osim u slučaju otkazivanja ili povlačenja pravnog zastupanja, branilac mora privesti kraju sve poslove koje je u okviru pravnog zastupanja preduzeo za klijenta.

Član 12 **Komunikacija**

Branilac klijenta mora stalno informisati o statusu predmeta pred Mehanizmom u kojem je klijent zainteresovana strana, te mora odmah udovoljiti svim razumnim zahtjevima za informacijama.

Član 13 **Povjerljivost**

- (A) Bez obzira na to da li odnos branioca i klijenta i dalje traje, poslove svog klijenta branilac mora držati u tajnosti i nijednoj drugoj osobi, s izuzetkom članova svog tima koji to moraju znati kako bi mogli izvršavati svoje zadatke, ne smije otkriti informacije koje su mu date u povjerenju ili te informacije koristiti na štetu svog klijenta ili za svoju korist odnosno za korist nekog drugog klijenta.
- (B) Bez obzira na stav (A) ovog člana, informacije koje su mu date u povjerenju branilac može otkriti u sljedećim okolnostima:
- (i) kad je klijent s time u potpunosti upoznat i kad je za to dao svjesni pristanak; ili
 - (ii) kad je klijent sadržaj komunikacije dobrovoljno otkrio trećem licu, a to treće lice onda svjedoči o tome što mu je otkriveno; ili
 - (iii) kada je to od ključne važnosti za iznošenje braniočeve tužbe ili odbrane u sporu između branioca i klijenta, za iznošenje braniočeve odbrane od krivičnih, disciplinskih ili drugih optužbi ili tužbi zvanično podnesenih protiv njega zbog

postupanja u koje je klijent bio uključen, ili radi odgovaranja na navode protiv branioca u postupku koji se tiče njegovog pravnog zastupanja klijenta; ili

(iv) u slučaju branioca po službenoj dužnosti kojeg je sekretar dodijelio na osnovu Uputstva, kad je to potrebno radi poštovanja obaveza branioca iz člana 18 Uputstva; ili

(v) kako bi se spriječio djelo za koji branilac sa razlogom vjeruje da:

(a) jeste ili može da bude krivično djelo na teritoriji na kojoj bi mogao biti počinjeno ili shodno Statutu odnosno Pravilniku; i

(b) može da dovede do nečije smrti ili teške tjelesne povrede ako se informacija ne objelodani.

Član 14

Sukob interesa

(A) Dužnost branioca je da bude lojalan svom klijentu. Branilac ima i dužnost prema Mehanizmu da postupa nezavisno u interesu pravde i obavezan je da taj interes pretpostavi vlastitim interesima i interesima svih drugih osoba, organizacija i država.

(B) Branilac mora preduzeti sve kako bi spriječio nastajanje sukoba interesa.

(C) Branilac ne smije zastupati klijenta u vezi sa stvari u kojoj je branilac sudjelovao lično i u značajnoj mjeri kao zvaničnik ili službenik Sudova ili Mehanizma ili u nekom drugom svojstvu, osim ako sekretar Mehanizma, nakon što se konsultuje sa stranama u postupku i uzme u obzir mišljenje vijeća, ne utvrdi da nije pokazana realna mogućnost da postoji sukob između ranijeg i sadašnjeg angažmana.

(D) Branilac ili njegova kancelarija ne smiju zastupati klijenta u nekoj stvari:

(i) ako će na to zastupanje negativno uticati zastupanje drugog klijenta, ili se to s razlogom može očekivati;

(ii) ako će to zastupanje negativno uticati na zastupanje drugog klijenta, ili se to s razlogom može očekivati;

- (iii) ako se radi o istoj stvari, odnosno o stvari koja je bitno povezana s drugom stvari u kojoj su branilac ili njegova kancelarija ranije zastupali drugog klijenta (dalje u tekstu: bivši klijent), a interesi sadašnjeg klijenta su suštinski protivni interesima bivšeg klijenta; ili
- (iv) ako će sljedeći faktori negativno uticati na profesionalno rasuđivanje branioca u stvari klijenta, ili se to s razlogom može očekivati:
 - (a) dužnosti ili interesi branioca u vezi s trećim licem; ili
 - (b) finansijski, poslovni, imovinski ili lični interesi samog branioca.

(E) Ako nastane sukob interesa, branilac je dužan:

- (i) bez odlaganja i u potpunosti informisati o prirodi i razmjerima sukoba sve sadašnje i bivše klijente kojih bi se to moglo ticati; i
- (ii) ili:
 - (a) preduzeti sve potrebne mjere da sukob otkloni; ili
 - (b) od svih sadašnjih i bivših klijenata kojih bi se to moglo ticati pribaviti potpun i upućen pristanak za nastavak pravnog zastupanja, osim ako postoji vjerovatnoća da bi takav pristanak mogao nanijeti neotklonjivu štetu sprovođenju pravde.

Član 15

Polni odnosi s klijentima

Branilac ne smije:

- (i) tražiti ili zahtijevati polne odnose s klijentom kao uslov profesionalnog zastupanja;
- (ii) pribjegavati prisili, zastrašivanju ili nedozvoljenom uticaju u polnim odnosima s klijentom; ili

- (iii) zastupati ili nastaviti zastupati klijenta s kojim ima polne odnose ili ih je imao, ako se može razumno očekivati da bi ti polni odnosi za posljedicu mogli imati kršenje ovog Kodeksa.

Član 16

Nesposobnost klijenta

Kad je sposobnost klijenta da donosi promišljene odluke u vezi s pravnim zastupanjem narušena zbog duševnih smetnji, malodobnosti ili iz bilo kojeg drugog razloga, branilac je dužan:

- (i) ako je predmet dodijeljen sudiji ili vijeću, informisati ih o duševnim smetnjama ili malodobnosti klijenta; i
- (ii) preduzeti potrebne korake da obezbijedi da klijent bude zastupan na odgovarajući način.

Član 17

Podjela honorara

- (A) Mehanizam zabranjuje dogovore, nagodbe, bilo finansijske bilo druge prirode, sklopljene s ciljem podjele honorara između branilaca po službenoj dužnosti i njihovih klijenata, rođaka i/ili posrednika njihovih klijenata.
- (B) Branioци po službenoj dužnosti od kojih klijent zahtjeva, ili ih nagovara ili potiče da sklope dogovor o podjeli honorara dužni su upozoriti svoje klijente da je takvo postupanje zabranjeno i to odmah prijaviti sekretaru Mehanizma.
- (C) Branilac mora obavijestiti sekretara Mehanizma o eventualnim navodima o podjeli honorara koji se odnose na člana njegovog ili bilo kojeg drugog tima odbrane.
- (D) Po prijemu informacija o mogućim dogovorima o podjeli honorara između branilaca po službenoj dužnosti i njihovih klijenata, sekretar Mehanizma će provesti istragu o tim informacijama radi utvrđivanja njihove osnovanosti.
- (E) Ako se pokaže da je branilac po službenoj dužnosti učestvovao u podjeli honorara ili da je sa svojim klijentom sklopio dogovor o podjeli honorara, sekretar Mehanizma će razmotriti preduzimanje mjera u skladu s Uputstvom.
- (F) Uz dopuštenje sekretara Mehanizma, branioци svojim klijentima mogu obezbijediti opremu i materijale potrebne za pripremu njihove odbrane.

Član 18

Iskrenost u prikazivanju

Branilac će iskreno prikazati vrijeme koje je proveo radeći na predmetu i vodiće i čuvaće detaljnu evidenciju o utrošenom vremenu.

Član 19

Nadoknade braniocima koje nije dodijelio sekretar

- (A) Branilac koji nije dodijeljen po službenoj dužnosti od strane sekretara Mehanizma mora klijentu, prije nego što ga ovaj angažuje za pravno zastupanje, dostaviti pismenu izjavu o troškovima pravnog zastupanja, uključujući:
- (i) osnovu za obračunavanje troškova;
 - (ii) način fakturisanja; i
 - (iii) pravo klijenta na dobivanje troškovnika.
- (B) Branilac koji nije dodijeljen po službenoj dužnosti od strane sekretara Mehanizma ne smije prihvatiti naknadu za zastupanje klijenta ni iz jednog drugog izvora osim od samog klijenta, izuzev:
- (i) ako taj klijent dâ svoj pismeni pristanak nakon što ga je branilac u potpunosti obavijestio o dotičnom izvoru i o svim drugim informacijama koje su relevantne za interese klijenta; i
 - (ii) ako to ni na koji način ne utiče na nezavisnost profesionalnog prosuđivanja branioca, kao ni na odnos između branioca i klijenta.
- (C) Branilac kojeg je sekretar dodijelio po službenoj dužnosti ne smije primiti naknadu za pravno zastupanje klijenta osim u skladu s odredbama Uputstva.

Odjeljak 2: Ponašanje pred Mehanizmom

Član 20

Pravilnik Mehanizma

Branilac se mora uvijek pridržavati Statuta, Pravilnika, ovog Kodeksa i drugog mjerodavnog prava, uključujući i odluke u vezi s ponašanjem i procedurom koje Mehanizam donese u postupcima koje rješava. Branilac mora u svakom trenutku posvećivati dužnu pažnju pravičnosti vođenja postupka.

Član 21

Diskriminacija

Branilac se ne smije upustiti ni izravno ni neizravno u diskriminatorno ponašanje prema nekoj osobi na osnovi rase, boje kože, etničkog ili nacionalnog porijekla, nacionalnosti, državljanstva, pola, seksualne orijentacije, bračnog stanja, invaliditeta, vjere ili političkog uvjerenja.

Član 22

Komunikacija sa sudskim vijećima

Osim ako to ne dozvoljavaju Pravilnik, ovaj Kodeks, sudija ili vijeće koji rješavaju predmet, branilac ne smije:

- (i) stupati u kontakt sa sudijom ili sudskim vijećem u vezi s meritumom određenog predmeta van primjerenog konteksta postupka u tom predmetu; niti
- (ii) podnositi dokazne predmete, bilješke ili dokumente sudiji odnosno vijeću van dostave posredstvom Sekretarijata, osim u hitnim slučajevima ili ako ih istovremeno dostavlja Sekretarijatu.

Član 23

Iskrenost prema Mehanizmu

- A) Branilac je lično odgovoran Mehanizmu za vođenje predmeta i predstavljanje teze svog klijenta.
- (B) Branilac ne smije svjesno:
 - (i) Mehanizmu neistinito prikazati pravno relevantne činjenice ili mjerodavno pravo; niti
 - (ii) predlagati dokaze za koje zna da su netačni.

- (C) Bez obzira na stav (B)(i), smatra se da branilac protivnoj strani u postupku ili Mehanizmu nije iznio netačnu tvrdnju o pravno relevantnoj činjenici ili pravnom pitanju ako naprosto nije ispravio nešto što je o nekoj stvari pogrešno izneseno braniocu ili Mehanizmu tokom postupka.
- (D) Branilac mora preduzeti sve potrebne mjere da ispravi netačan navod o pravno relevantnoj činjenici ili pravnom pitanju koje je iznio u postupku pred Mehanizmom što je prije moguće nakon što uvidi da je taj navod netačan.
- (E) Branilac može odbiti da ponudi dokaze ako ima valjanog osnova za zaključak da dotični materijal nije relevantan ili da nema dokazne vrijednosti.

Član 24 **Integritet dokaza**

- (A) Branilac mora uvijek paziti na integritet dokaza koji se podnose ili mogu biti podneseni Mehanizmu u pismenom, usmenom ili bilo kojem drugom obliku.
- (B) Ukoliko se zastupanje klijenta iz bilo kog razloga otkaže, branilac će vratiti dokazne predmete i druge materijale u skladu s članom 22(B) Uputstva.

Član 25 **Meritorni postupci i tužbe**

Branilac ne smije pokretati postupke ni tužbe, niti u njima nastupati kao odbrana, osim ako za to postoji osnova koja nije obijesna. Smatra se da nije obijesno ako branilac nastupa kao odbrana u postupku kako bi zahtijevao da se pokaže svaki element u dotičnom predmetu.

Član 26 **Svjedočenje branilaca**

Branilac ne smije nastupiti u svojstvu pravnog zastupnika u postupku u kojem će vjerojatno sam biti neophodnim svjedokom, osim:

- (i) ako se svjedočenje odnosi na neko pitanje o kojem nema spora;
- (ii) ako se svjedočenje odnosi na karakter i vrijednost pravnih usluga koje su pružene u tom predmetu; ili
- (iii) ako bi činjenica da ga branilac ne može zastupati klijentu prouzročila značajne poteškoće.

Odjeljak 3: Obaveze branilaca prema drugima

Član 27

Pravičnost i uljudnost

- (A) Branioци moraju iskazati poštovanje, integritet i uljudnost prema zvaničnicima i službenicima Mehanizma i prema svim osobama koje pomažu vođenje postupka i sudjeluju u njemu.
- (B) Branioци ne smiju nastojati da utiču na sudije, zvaničnike ili službenike Sudova ili Mehanizma, niti da komuniciraju s njima na način zabranjen Statutom, Pravilnikom, ovim Kodeksom i drugim mjerodavnim pravom.
- (C) Branioци moraju uvažavati predstavnike strana u postupku kao kolege po struci i prema njima se odnositi korektno, pošteno i uljudno.
- (D) Branioци ne smiju komunicirati s klijentom drugog branioca bez dopuštenja branioca dotičnog klijenta, osim kada to dopuštaju Pravilnik, ovaj Kodeks i drugo mjerodavno pravo.

Član 28

Žrtve i svjedoci

- (A) Branioци ne smiju koristiti sredstva čija je jedina bitna svrha da kod žrtava i svjedoka izazovu neugodu, oklijevanje i da im otežaju položaj, i ne smiju koristiti prisilu ni druge metode pribavljanja dokaza kojima se krši Statut, Pravilnik ili ovaj Kodeks.
- (B) Branioци ne smiju svjedocima odnosno potencijalnim svjedocima davati isplate u novcu ili imovini da bi na nedopušten način utjecali na njih ili ih na nešto naveli.

Član 29

Osobe koje nemaju vlastitog zastupnika

- (A) Branilac koji se u ime svog klijenta obraća osobi koja nema vlastitog zastupnika (dalje u tekstu: osoba bez pravnog zastupnika) ne smije:
 - (i) svjesno zavaravati osobu bez pravnog zastupnika u pogledu identiteta i interesa svog klijenta i time joj nanositi štetu;
 - (ii) primjenjivati prisilu prema osobi bez pravnog zastupnika ili njenim rođacima, zlostavljati ih ili im prijetiti;
 - (iii) izjaviti nešto drugo što je zabranjeno mjerodavnim pravom;

- (iv) propustiti da objelodani informacije propisane mjerodavnim pravom; ili
 - (v) pružiti savjet osobi bez pravnog zastupnika, osim savjeta da angažuje branioca te u vezi sa stvarima utvrđenim u stavu (B), ako su interesi te osobe u sukobu s interesima njegovog klijenta ili ima razloga da se to očekuje.
- (B) Bez obzira na to da li sukob interesa sa klijentom branioca postoji, ili bi mogao postojati, branilac mora upoznati osobu bez pravnog zastupnika sa:
- (i) ulogom koju branilac ima u toj stvari kao pravni zastupnik optuženog ili osumnjičenog;
 - (ii) pravom dotične osobe na vlastitog branioca propisanim Pravilnikom; i
 - (iii) prirodom pravnog zastupanja uopšte.

Član 30

Potencijalni budući klijenti

- (A) Branilac ne smije, direktno ili indirektno, stupiti u kontakt s potencijalnim klijentom ni od njega tražiti da ga angažuje, osim u slučaju da su mu potencijalni klijent, njegovi rođaci ili poznanici nisu obznanili da žele takav kontakt.
- (B) U svim kontaktima u skladu sa stavom(A), branilac ne smije stupiti u kontakt ni tražiti da se angažuje na način koji uključuje prevaru, nedopušteni uticaj, prijetnju silom, prinudu ili zlostavljanje.
- (C) Branilac neće potencijalnom klijentu, njegovim rođacima ili poznanicima pružati lažne, obmanjujuće i prevarne informacije o braniocu ili uslugama drugih branilaca.

Član 31

Honorar za preporuku

- (A) Branilac ne smije tražiti niti prihvatiti od drugog branioca ili neke druge osobe honorar, proviziju ili drugu naknadu zbog toga što je klijenta uputio na dotičnog branioca ili mu ga preporučio.
- (B) Branilac osobi koja je na njega uputila klijenta ne smije platiti honorar, proviziju ni drugu naknadu kao nagradu za to.

Odjeljak 4: Ponašanje nadređenih i podređenih

Član 32

Odgovornosti nadređenog branioca

- (A) Branilac koji je direktno nadređen drugom braniocu u svom timu dužan je preduzeti razumno moguće korake kako bi osigurao da taj drugi branilac poštuje ovaj Kodeks.
- (B) Branilac je odgovoran za kršenje ovog Kodeksa koje je počinio drugi branilac:
 - (i) ako branilac naloži te postupke ili ih, znajući za konkretne postupke, odobri; ili
 - (ii) ako je branilac direktno nadređen drugom braniocu i ako je znao, ili je imao razloga znati, za te postupke u trenutku kada su se njihove posljedice mogle izbjeći ili ublažiti, ali nije preduzeo razumne korake da to učini.

Član 33

Odgovornosti podređenog branioca

- (A) Ovaj Kodeks obavezuje branioca bez obzira na to da li je postupao po uputstvima drugog branioca.
- (B) Smatraće se da branilac nije prekršio ovaj član ako je razumno postupio u skladu s razumnim rješenjem nadređenog branioca u vezi sa nekim dvojbenim pitanjem vezanim za profesionalnu dužnost.

Član 34

Odgovornost za druge članove tima

- (A) Branilac koji je direktno nadređen drugim članovima svog tima mora preduzeti razumne korake kako bi osigurao da ponašanje tih članova bude u skladu s profesionalnim obavezama branioca.
- (B) Branilac je odgovoran za postupke drugih članova svog tima koji pružaju usluge braniocu koji postupci bi se smatrali kršenjem ovog Kodeksa da ih je učinio branilac, ako:
 - (i) branilac naloži te postupke ili ih, znajući za konkretne postupke, odobri; ili
 - (ii) ako je branilac direktno nadređen drugom članu tima i ako je znao za te postupke u trenutku kada su se njihove posljedice mogle izbjeći ili ublažiti, ali nije preduzeo razumne korake da to učini.

Odjeljak 5: Očuvanje integriteta profesije

Član 35

Nedolično ponašanje

Sljedeći postupci, između ostalih, predstavljaju ponašanje branioca koje ne dolikuje profesiji:

- (i) kršenje ili pokušaj kršenja Statuta, Pravilnika, ovog Kodeksa i drugog mjerodavnog prava, ili svjesno pomaganje ili navođenje drugih osoba da to čine, ili izvršenje takve radnje kroz postupke drugih osoba;
- (ii) počinjenje krivičnog djela koje se negativno odražava na poštenje, vjerodostojnost ili prikladnost branioca za taj posao;
- (iii) postupci koji uključuju nepoštenje, prevaru, obmanu ili iznošenje neistinitih tvrdnji;
- (iv) postupci koji štete urednom provođenju pravde pred Mehanizmom; ili
- (v) pružanje netačnih informacija ili neotkrivanje informacija o stručnosti branioca za rad u Mehanizmu u skladu s odredbama Pravilnika i, ako je branilac klijentu dodijeljen po službenoj dužnosti, Uputstva.

Član 36

Prijava nedoličnog ponašanja

U skladu s disciplinskim postupkom utvrđenim u trećem dijelu ovog Kodeksa, ako branilac zna da je drugi branilac počinio povredu ovog Kodeksa ili se inače ponašao na način koji ne dolikuje profesiji, dužan je to prijaviti Disciplinskom vijeću.

TREĆI DIO: DISCIPLINSKI REŽIM

Član 37

Svrha disciplinskog režima

Svrha ovog dijela jeste:

- (A) da se klijenti i drugi pojedinci, a posebno svjedoci, zaštite od branilaca koji nisu izvršili svoju profesionalnu dužnost, koji je neće izvršiti ili je vjerovatno da je neće izvršiti, te da se svakoj osobi osigura pravo da podnese prijavu zbog ponašanja branioca;
- (B) da osigura da branilac poštuje nužne standarde profesionalizma, kompetentnosti, savjesnosti i poštenja, te da branioci održavaju na značajno visokom nivou etiku i praksu pravnog sistema u Mehanizmu; i
- (C) da jamči primjenu proceduralne pravičnosti u svim disciplinskim postupcima pokrenutim protiv branilaca.

Član 38

Inherentna ovlaštenja Mehanizma

Ovaj dio ne utiče na inherentna ovlaštenja Mehanizma da se bavi ponašanjem koje ometa provođenje pravde u skladu sa Statutom, Pravilnikom i drugim mjerodavnim pravom.

Član 39

Podnesci, odluke i nalozi

Osim ako nije drugačije predviđeno ovim disciplinskim režimom, svi podnesci, odluke i nalozi koji se odnose na disciplinski postupak podnose se povjerljivo Sekretarijatu, ili putem Sekretarijata, na jednom od službenih jezika Mehanizma. Sekretarijat vodi svu evidenciju u svrhu ovog disciplinskog režima.

Član 40

Disciplinsko vijeće

- (A) Disciplinsko vijeće bavi se svim pitanjima koja se odnose na etiku branilaca. U sastavu Disciplinskog vijeća su:
 - (i) jedan član Udruženja branilaca imenovan u skladu sa statutom Udruženja;

- (ii) jedan član Savjetodavnog odbora koji se bavio pravnim poslom na Sudovima ili u Mehanizmu, a kojeg imenuje predsjednik Savjetodavnog odbora;
 - (iii) sekretar Mehanizma ili viši pravni službenik Sekretarijata kojeg odredi sekretar.
- (B) Na svom prvom sastanku Disciplinsko vijeće bira predsjedavajućeg branioca među svojim članovima. Predsjedavajući se bira na mandat od dvije godine.
- (C) Osim ako ovim Kodeksom nije drugačije predviđeno, Disciplinsko vijeće može ustanoviti vlastiti postupak za podnošenje podnesaka i iznošenje argumenata.
- (D) Prijave u vezi s ponašanjem branioca ili člana njegovog tima koje se odnose na stvari koje se rješavaju pred Mehanizmom, utvrđene u članu 35, podnose se predsjedavajućem Disciplinskog vijeća u skladu s članom 39. U slučaju da Disciplinsko vijeće ima razumne osnove za sumnju da je branilac ili član njegovog tima odgovoran za takvo ponašanje, ono može pokrenuti istragu o tome *proprio motu*.

Član 41

Podnošenje prijava

- (A) Prijavu može podnijeti klijent, strana u postupku pred Mehanizmom, ili druga osoba, organizacija ili država čija prava ili interesi mogu biti bitno narušeni nedoličnim ponašanjem koje se prijavljuje.
- (B) Prijava, koja mora biti u pismenom obliku i podnijeta u skladu s članom 40, mora sadržavati identitet podnosioca prijave i branioca na kojeg se odnosi, te dovoljno detaljne navode s opisom nedoličnog ponašanja branioca.
- (C) Prijava se mora podnijeti u roku od dvanaest mjeseci od dana kada je podnosilac prijave saznao za navodno nedolično ponašanje, ili u roku od dvanaest mjeseci od dana kada je, razumno gledajući, podnosilac prijave trebao znati za postojanje ili izvršenje nedoličnog ponašanja koje se prijavljuje. Disciplinsko vijeće može prihvatiti i prijave podnesene po isteku tih rokova ako se radi o stvari od opšte važnosti za Mehanizam, ili ako tako nalažu interesi pravde u predmetu koji se rješava.

Član 42

Odbacivanje prijava po skraćenom postupku

U konsultaciji s dežurnim sudijom Mehanizma, Disciplinsko vijeće može odbaciti prijavu ako je maliciozna, pogrešno utemeljena, obijesna, neosnovana ili je podnesena po isteku roka.

Član 43

Povlačenje prijave

- (A) Podnosilac prijave može povući prijavu putem pismene obavijesti uručene predsjedavajućem Disciplinskog vijeća. Povlačenje prijave ne utiče na ovlaštenje Disciplinskog vijeća iz člana 40(D) da pokrene istragu o pitanju na koje se prijava odnosi.
- (B) Povlačenje prijave ne sprečava tog podnosioca prijave, ni nekog drugog podnosioca prijave, da podnese novu prijavu shodno ovom dijelu Kodeksa po istoj stvari na koju se odnosila i povučena prijava; kao ni da se preduzmu radnje po bilo kojoj drugoj prijavi podnesenoj u odnosu na istu stvar.

Član 44

Istraga o navodnom nedoličnom ponašanju

- (A) Disciplinsko vijeće će, što je prije moguće, istražiti navode o nedoličnom ponašanju utvrđenom u članu 35, ako prijava nije odbačena po skraćenom postupku.
- (B) U istrazi o dotičnom ponašanju, Disciplinsko vijeće:
 - (i) dostaviće dotičnom braniocu ili članu tima (dalje u tekstu: respondent), na jeziku koji on razumije, pojedinosti o nedoličnom ponašanju i pozvati ga da podnese pismeno objašnjenje u kojem će odgovoriti na prijavu;
 - (ii) respondentu se može naložiti putem uručene pismene obavijesti:
 - (a) da predoči, u vrijeme i na mjestu utvrđenom u obavijesti, sve knjige, dokumente, spise, račune ili evidenciju koji su u njenom posjedu ili pod njegovim nadzorom, a koji se odnose na predmet prijave; ili
 - (b) da na drugi konkretno navedeni način pomogne ili surađuje u istrazi o prijavi.
- (C) Disciplinsko vijeće može pregledati sve knjige, dokumente, spise, račune ili evidenciju predočene u skladu sa stavom (B)(ii)(a) i može ih zadržati onoliko dugo koliko to smatra potrebnim u svrhu istrage. U provođenju istrage o prijavljenom nedoličnom ponašanju branioca koje obuhvata i navode o podjeli honorara, Disciplinsko vijeće može tražiti od sekretara da dostavi informacije o eventualnoj s tim povezanoj istrazi o finansijskom stanju optuženog.
- (D) Respondent koji bez odgovarajućeg opravdanja ili isprike odbije postupiti po nalogu ili zahtjevu Disciplinskog vijeća iz ovog člana, ili po njima ne postupi, Disciplinsko vijeće može kazniti novčanom kaznom od najviše 10.000 američkih dolara.

Član 45

Privremena zabrana bavljenja pravnim zastupanjem

- (A) U bilo kojem trenutku nakon što je podnesena prijava i nakon što je Disciplinsko vijeće *proprio motu* pokrenulo istragu protiv respondenta, ako postoji osnovana sumnja da bi prijavljeno nedolično ponašanje moglo prouzročiti neposrednu i nepopravljivu štetu interesima pravde, strani u postupku, svjedoku, klijentu respondenta ili nekom drugom potencijalnom klijentu, Disciplinsko vijeće može, bez prethodne respondentu se vodi postupak, izdati obrazloženi nalog da respondentu zabrani bavljenje pravnim zastupanjem pred Mehanizmom dok optužbe ne budu saslušane i riješene.
- (B) Ako Disciplinsko vijeće razmatra izdavanje naloga o privremenoj zabrani, u vrijeme kada branilac zastupa osumnjičenog odnosno optuženog, Disciplinsko vijeće mora prije izdavanja naloga pribaviti odobrenje predsjedavajućeg sudije vijeća pred kojim branilac postupa.
- (C) Respondent ili njegov klijent mogu se u svako doba obratiti predsjedniku Mehanizma sa zahtjevom da se nalog opozove. Predsjednik Mehanizma će razmotriti takav zahtjev u roku od sedam dana od prijema, a može ga prema vlastitom nahođenju prihvatiti ili odbiti.

Član 46

Optužbe protiv branioca i pokretanje postupka i pretresa

- (A) Disciplinsko vijeće će ispitati svaki navod iznesen sa pojedinostima te, ako postoje razumne osnove za sumnju da je branilac počinio djelo nedoličnog ponašanja, sastaviti optužbe protiv branioca.
- (B) Disciplinsko vijeće može odrediti spajanje postupaka, ako to nalažu interesi pravde, tako da se:
- (i) spoji više optužbi protiv istog respondenta; ili
 - (ii) spoje optužbe protiv jednog ili više respondenata ako se sve optužbe zasnivaju na istim ili tijesno povezanim radnjama ili propustima.
- (C) Tokom istrage, dat će se prilika respondentu da odgovori na tvrdnje sadržane u optužbi u skladu sa pravilima Disciplinskog vijeća.

Član 47

Pretres pred disciplinarnim vijećem

- (A) Ako su u odgovoru pokrenuta neka pravno relevantna činjenična pitanja, ili ako respondent zatraži mogućnost da iznese neke olakšavajuće okolnosti, Disciplinsko vijeće će održati javni

pretres u sjedištu Mehanizma, osim ako ne odluči *proprio motu* ili na zahtjev tuženog, da pretres bude zatvoren za javnost.

- (B) Tokom pretresa respondent ima pravo na branioca koji će ga zastupati, ima pravo proučiti dokaze koje je predočio podnosilac prijave odnosno koje je pribavilo Disciplinsko vijeće, unakrsno ispitati svjedoke i izvesti dokaze. Eventualni podnosilac prijave smije se obratiti Disciplinskom vijeću iskazom o navodnom nedoličnom ponašanju respondenta i o posljedicama tog ponašanja na podnosioca prijave.
- (C) Disciplinsko vijeće može prihvatiti sve dokaze koji su relevantni ili imaju dokaznu vrijednost, bilo da se radi o usmenim svjedočenjima ili o pismenim dokazima, o dokazima iz prve ili druge ruke i, bez obzira na to da li bi takvi dokazi bili prihvatljivi na sudu.
- (D) Svaki svjedok koji pristupa Disciplinskom vijeću mora prije svjedočenja dati svečanu izjavu u skladu s odredbama Pravilnika. Odredbe Pravilnika o lažnom svjedočenju nakon davanja svečane izjave primjenjuju se *mutatis mutandis* na svjedoke koji pristupaju Disciplinskom vijeću.

Član 48

Zaključci i sankcije

- (A) Disciplinsko vijeće donosi zaključke po svakoj pojedinoj optužbi većinom glasova svojih članova, u konsultaciji s dežurnim sudijom Mehanizma, uz pismeno obrazloženje kojem se prilažu eventualna izdvojena ili suprotna mišljenja.
- (B) Disciplinsko vijeće može okončati postupak zaključkom da nije bilo nedoličnog ponašanja ili odbiti optužbe. Disciplinsko vijeće može odgoditi rješavanje ili odbiti prijavu prije, za vrijeme, ili nakon provođenja istrage o prijavi, ako tako nalažu interesi pravde, ili ako ne utvrdi postojanje razumnih osnova koje bi upućivale na zaključak da je respondent počinio navedeno djelo nedoličnog ponašanja.
- (C) Respondent kojem je optužba za ponašanje koje ne dolikuje profesiji dokazana van razumne sumnje Disciplinsko vijeće može odrediti sljedeće kazne, alternativno ili kumulativno:
 - (i) opomena Disciplinskog vijeća;
 - (ii) savjet Disciplinskog vijeća u vezi s ponašanjem u budućnosti;
 - (iii) javni ukor od strane Disciplinskog vijeća;
 - (iv) nalog za plaćanje novčane kazne Mehanizmu od najviše 50.000 američkih dolara;
 - (v) zabrana bavljenja pravnim zastupanjem pred Mehanizmom na primjereni vremenski period koji može biti određen na najviše dvije godine;

- (vi) zabrana bavljenja pravnim zastupanjem pred Mehanizmom.
- (D) Pored bilo koje od sankcija predviđenih paragrafom (C) ovog člana, ukoliko Disciplinsko vijeće van razumne sumnje utvrdi da je nedolično ponašanje branioca dovelo do:
- (i) gubitka ili zloupotrebe sredstava Mehanizma namijenjenih pravnoj pomoći, ili do toga da dodatna sredstva namijenjena pravnoj pomoći moraju biti utrošena uslijed tog nedoličnog ponašanja; ili
 - (ii) ukoliko je podnosilac prijave klijent koji privatno plaća, finansijskog gubitka za tog klijenta

Disciplinsko vijeće može naložiti respondentu da novčano obešteti Mehanizam tako što će Mehanizmu ili klijentu koji privatno plaća djelimično ili u cjelosti nadoknaditi utrošena sredstva ili isplaćene honorare. Prilikom utvrđivanja iznosa sredstava koja treba nadoknaditi, Disciplinsko vijeće će uzeti u obzir iznos naknade za usluge koje je respondent stvarno pružio i za koju to Vijeće smatra razumnim da je respondent treba zadržati.

- (E) Odmjeravajući kaznu, Disciplinsko vijeće mora uzeti u obzir sve olakšavajuće faktore koje smatra relevantnim, između ostalog i činjenicu da je respondent postupao u skladu s odredbama nekog drugog kodeksa advokatske profesije i etike koji reguliše njegovo ponašanje, a koje su u suprotnosti s ovim Kodeksom. Kazna mora biti razmjerna počinjenom nedoličnom ponašanju.
- (F) Obavijest o odluci Disciplinskog vijeća dostavlja se pismeno eventualnom podnosiocu prijave i respondentu na jeziku koji respondent razumije.
- (G) Primjerak odluke dostavlja se Udruženju branilaca, kao i strukovnom tijelu čijim je propisima regulisano ponašanje respondenta u zemlji u kojoj je dobio dozvolu bavljenja advokatskim poslom, odnosno upravnom tijelu univerziteta na kojem je branilac profesor prava.
- (H) Sekretarijat će preduzeti sve radnje koje bi eventualno mogle biti potrebne za izvršenje kazne.

Član 49

Žalba Disciplinskom odboru

- (A) Ako je jedna ili više optužbi za ponašanje koje ne dolikuje profesiji dokazana, respondent može uložiti žalbu Disciplinskom odboru u roku od četrnaest dana od prijema obavijesti o odluci Disciplinskog vijeća.

- (B) Ako je Disciplinsko vijeće riješilo da optužba nije dokazana, sekretar Mehanizma može uložiti žalbu Disciplinskom odboru u roku od četrnaest dana od dana kad je respondent primio obavijest o takvoj odluci.
- (C) Disciplinski odbor može razmatrati žalbe koje respondent ili sekretar dostave nakon isteka roka od četrnaest dana ukoliko se radi o nekom pitanju od opšteg značaja za Mehanizam ili ako je to u interesu pravde u postupku koji je u toku.
- (D) U sastavu Disciplinskog odbora su:
 - (i) tri sudije koje imenuje predsjednik Mehanizma;
 - (ii) dva člana Udruženja branilaca koja se imenuju na mandat od dvije godine u skladu sa statutom Udruženja. Članovi Disciplinskog vijeća ne smiju istovremeno biti i članovi Disciplinskog odbora.
- (E) Sudija koji je bio član sudskog vijeća pred kojim je postupao respondent ne može sudjelovati kao član Disciplinskog odbora u pretresu i odlučivanju o optužbama za ponašanje koje ne dolikuje profesiji po kojima se vodi postupak protiv respondenta.
- (F) Na svom prvom sastanku Disciplinski odbor bira predsjedavajućeg među svojim članovima.
- (G) Osim ako ovim Kodeksom nije drugačije predviđeno, Disciplinski odbor može ustanoviti vlastitu proceduru za podnošenje podnesaka i iznošenje argumenata. Međutim, u postupku preispitivanja odluke, Disciplinski odbor ne smije primati ni razmatrati dokaze koji nisu bili izvedeni pred Disciplinskim vijećem, osim ako smatra da to nalažu interesi pravde.
- (H) Disciplinski odbor može odbaciti žalbu ako je maliciozna, pogrešno utemeljena, obijesna, ili ako je neosnovana ili podnesena po isteku roka.
- (I) Svakog respondenta, koji bez odgovarajućeg opravdanja ili isprike odbije poštovati naloge odnosno zahtjeve Disciplinskog odbora iz ovog člana ili im se ne povinuje, Disciplinski odbor može kazniti novčanom kaznom od najviše 10.000 američkih dolara.
- (J) Disciplinski odbor može potvrditi, poništiti ili preinačiti odluku koja je predmet žalbe.
- (K) U slučaju kad je respondent Disciplinskom odboru uputio najavu žalbe, radnje predviđene članom 48(G) odgađaju se dok Disciplinski odbor ne donese rješenje o žalbi, uz eventualno održavanje pretresa. Odbor može, u bilo kojem trenutku nakon što počne rješavati predmet, izdati nalog o primjeni mjere iz člana 45(A). Član 45(B) se ne primjenjuje.

- (L) Odluka Disciplinskog odbora je konačna i, pored toga, ne podliježe nikakvom pravnom sredstvu pred predsjednikom ili sudskim vijećem Mehanizma.

Član 50

Troškovi

- (A) Ako je Disciplinsko vijeće respondentu izreklo kaznu, a nije uložena žalba, ili ako je kaznu izrekao Disciplinski odbor, respondent snosi troškove postupka. Troškovi obuhvataju eventualne nužne i razumne putne troškove članova Disciplinskog vijeća odnosno odbora, u skladu s pravilima Mehanizma koji regulišu putne troškove branilaca, i paušalni iznos kancelarijskih troškova od najviše 1.000 američkih dolara, o čemu odlučuje Disciplinsko vijeće odnosno odbor.
- (B) Ako Disciplinsko vijeće odbije postupak ili prijavu, a žalba nije uložena, odnosno ako postupak ili prijavu odbije Disciplinski odbor, Mehanizam snosi troškove postupka, osim ako Disciplinsko vijeće ili odbor odluče da na temelju osnovane sumnje respondent treba snositi najviše pedeset posto troškova.
- (C) Svi troškovi plaćaju se sekretaru Mehanizma.

Član 51

Non bis idem

Nakon što konačnu odluku u postupku ili po prijavi donese:

- (i) bilo Disciplinsko vijeće, a žalba ne bude uložena Disciplinskom odboru u roku od četrnaest dana od prijema obavijesti o odluci, izuzev u slučajevima predviđenim članom 48(C); bilo
- (ii) Disciplinski odbor,

Disciplinsko vijeće i Disciplinski odbor ne smiju preduzimati daljnje radnje protiv respondenta u vezi s predmetom tog postupka ili prijave.